

Dziś 112 „urodziny”... ławskiego ratusza!

data aktualizacji: 2025.01.09

Czy wiecie, że to właśnie dzisiejszy dzień, 9 stycznia, można przyjąć za dzień symbolicznych "urodzin" jednego z cenniejszych ławskich zabytków - ratusza?

Otóż ławski przewodnik Dariusz Paczkowski ustalił, że to właśnie 9 stycznia 1913 roku nastąpiło otwarcie ławskiego ratusza, wzniesionego w neobarokowym stylu w latach 1910-1912.

- Informacja o dokładnej dacie otwarcia siedziby ławskiego magistratu pochodzi od wybitnego historyka więziennictwa i znakomitego znawcy historii Ławy - ławianina dr. Jerzego Czołgoszewskiego. Jurku, dziękuję - napisał Dariusz Paczkowski.

To wszystko oznacza, że dzisiaj mamy dokładnie 112. urodziny magistratu przy ulicy Niepodległości. To świetna okazja, aby przypomnieć historyczne ciekawostki związane z tym - znanym chyba wszystkim iławianom - wyjątkowym budynkiem.

W 1317 roku został wybudowany pierwszy ratusz iławski. Zlokalizowano go na środku rynku wraz ze studnią miejską. **Stał tam do 1706 roku, do wielkiego pożaru miasta,** podczas którego uległ całkowitemu zniszczeniu. Na początku XVIII wieku planowano odbudowę ratusza, ale niestety plany się nie powiodły **i Iława do początku XX wieku ratusza nie miała.** Prawie do końca XVII wieku Rada Miejska zbierała się na posiedzeniach w domu burmistrza. Dopiero u schyłku tego wieku wynajęto kamienicę na potrzeby urzędu miejskiego.

Na początku XX wieku, w latach 1910-1912, został wzniesiony neobarokowy ratusz przy Kaiserstrasse (obecnie ul. Niepodległości 13). Ratusz został wybudowany na terenach zielonych fosy miejskiej. Budynek ratusza składa się z kilku części i został wzniesiony na planie litery C. Posiada bryły dwu- i trzykondygnacyjne.

Jednym z ciekawszych elementów części głównej (środkowej) są schody zewnętrzne usytuowane po obu stronach głównego wejścia do ratusza. Dolna część schodów osłonięta jest obustronnie masywnymi wolutami. Każda z nich zakończona jest małą płaskorzeźbą w postaci lwiej głowy z otwartą paszczą. W wyższej kondygnacji znajdują się trzy wysokie okna. Nad oknami umieszczono trójkątne naczółki z dekoracją środkową w postaci masek

ludzkich. Powyżej umieszczono fryz joński koronujący elewację, zaś w części dachu trzy facjatki, a zwieńczeniem jest dwustopniowa wieża z tarasem, tarczą zegarową oraz hełmem.

Cena zakupu gruntów pod ratusz na początku XX wieku wyniosła 90 tysięcy marek, zaś całkowity koszt budowy tego gmachu wraz z wyposażeniem wyniósł ponad 200 tysięcy marek. Burmistrzem Iławy był wówczas Karl Friedrich Giese, który był inicjatorem budowy ratusza i osobiście nadzorował jego budowę.

Podczas II wojny światowej ratusz został zniszczony. Po wojnie odbudowany i przeznaczony na halę targową. Skrzydła budynku zostały poszerzone, gdyż pierwotnie stanowiły one połowę obecnego skrzydła wschodniego i zachodniego. Jednak elementy architektoniczne zostały odtworzone w postaci wielkich wolut podpierających szczyty od strony dziedzińca, a na osi pilastrów na dachu znajdują się posązki w postaci niewielkich wazonów. Strona południowa ratusza została dobudowana, po obu jej stronach znalazły się przejazdy, zaś przy obu ich narożnikach umieszczono ćwierćkoliste wykusze, a w części wschodniej ulokowano facjatki. Skrzydło zachodnie charakteryzuje się portykiem, wspartym na pięciu półkolistych i szerokich arkadach, gdzie na wysokości piętra znajduje się półkolisty wykusz.

W 1995 roku ratusz został odremontowany. Przywrócono mu pierwotne przeznaczenie i stał się ponownie siedzibą Rady Miasta i Burmistrza.

Budynek ratusza w latach 20-tych XX wieku.

Red. kontakt@infoilawa.pl.

Zdjęcia: www.bildarchiv-Ostpreussen.de.

Opracowanie historyczne: "Aktualizacja raportu: Gminna ewidencja zabytków Gminy Miejskiej Iława".

Źródło: <https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/76981-dzis-112-urodziny-ilawskiego-ratusza>